

บทที่ ๑

บทนำ

ในสังคมปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การพัฒนาและการใช้เทคโนโลยี การขยายตัวทางด้าน การตลาด การติดต่อสื่อสาร การคมนาคมและอื่น ๆ ทำให้วิถีชีวิตของคนไทยเปลี่ยนแปลงจากการใช้ชีวิต ที่เรียบง่ายในชนบทและประกอบอาชีพภาคเกษตรกรรมไปสู่ชีวิตในภาคอุตสาหกรรมและ สังคมเมือง มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการประกอบอาชีพและในวิถีชีวิตประจำวันมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ได้ส่งผลให้สภาพปัญหาทางสาธารณสุขในประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน จาก อดีตปัญหาสุขภาพมักจะมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับทางชีวการแพทย์ (Bio Medical) เปลี่ยนไปสู่สภาพปัญหาสุขภาพที่มีผลมาจากสหปัจจัย (Multifactorial) โดยมี ปัจจัยมาจากปัญหาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น (สมทรง วัชรเฝ้าและสรงค์กฤษณ์ ดวงคำสวัสดิ์, ๒๕๔๐)

การเปลี่ยนแปลงที่กล่าวมานี้ได้ก่อให้เกิดแนวคิดการปฏิรูประบบสาธารณสุข ของประเทศไทยและกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ในแผนพัฒนาสุขภาพฉบับที่ ๙ คือ สุขภาพที่สมบูรณ์ ทั้ง กาย ใจ สังคมและจิตวิญญาณเป็นอุดมการณ์ของสังคมไทยที่ทุกส่วนมีจิตสำนึกรับผิดชอบ ร่วมกันในการสร้างให้บุคคล ครอบครัวและชุมชนมีความศรัทธาเชื่อมั่นในศักยภาพของตนใน การดูแลรักษาสุขภาพได้อย่างเหมาะสมและตระหนักในสิทธิของการมีส่วนร่วมในการกำหนด ติดตามและตรวจสอบการบริหารจัดการทรัพยากรสาธารณสุขให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริการ ด้านสุขภาพเป็นการดูแลสุขภาพแบบองค์รวมที่มีคุณภาพมาตรฐานและมีหลักประกันด้าน สุขภาพให้แก่ ประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และระบบสุขภาพไทยสามารถคุ้มครองสุขภาพ ของคนไทยจากผลกระทบของระบบโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรีโดยคำนึงถึงภูมิปัญญาไทยและการพึ่ง ตนเองในด้านสุขภาพ (<http://www.moph.go.th/ops/bhpp/plan9/saroop-plan9.html>) ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสุขภาพประชากรขององค์การอนามัยโลกที่ได้ กำหนดมาเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วโลกได้ถือปฏิบัติ ๔ ข้อ คือ จัดให้มีนโยบาย สาธารณสุขในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และความสมบูรณ์ทางสุขภาพ จัดให้มีการบริการ ทางด้านสุขภาพอย่างเท่าเทียมกัน จัดให้มีการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันการเกิดโรคและการ ป้องกันและควบคุมปัญหาสุขภาพเฉพาะด้าน (<http://www.who.int/aboutwho/en/goog.htm>) นโยบายเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาพยาบาลโดยตรง จากการวิเคราะห์ พัฒนาการการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยของไพลิน นุฏลกิจ (๒๕๒๘) พบว่า การจัดการ ศึกษาพยาบาลได้มีการพัฒนามาโดยตลอดและการพัฒนาการนั้นมุ่งให้สอดคล้องกับความ

ต้องการด้านสุขภาพของประชาชนมากขึ้น ดังนั้นการจัดการศึกษาพยาบาลในอนาคตโดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักสูตรและการสอนควรวีดิโนบายด้านสุขภาพของประเทศเป็นสำคัญ สถาบันพระบรมราชชนกเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่หลักคือการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการศึกษาพยาบาลเพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบบริการสาธารณสุขเพราะคนเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุดในการทำงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ กำลังคนด้านสุขภาพก็คือปัจจัยสำคัญสูงสุดในการทำให้ประชาชนมีสุขภาพดีและคุณภาพชีวิตดีโดยทั่วหน้า (อำพล จินดาวัฒน์, ๒๕๔๑)

หลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษา (ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์, ๒๕๓๙) เพราะหลักสูตรเป็นเครื่องชี้นำทางในการจัดความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนซึ่งครูจะต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มุ่งจุดหมายเดียวกัน ดังนั้นหลักสูตรพยาบาลจึงเป็นสิ่งสำคัญในการผลิตบัณฑิตทางการพยาบาลให้ได้ตามเป้าประสงค์ จันทรเพ็ญ การีเวท (อ้างถึงใน ฟาริดา อิบบราฮิม, ๒๕๔๑) ได้สรุปแนวความคิดการจัดการศึกษาพยาบาลในอนาคตไว้ว่า แนวโน้มการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์จะตั้งอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า มนุษย์เป็นองค์รวมอย่างผสมผสานของร่างกาย จิตใจ สังคม วิญญาณ ซึ่งดำเนินชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มนุษย์มีศักยภาพในการช่วยเหลือตนเองเพื่อให้ดำรงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพ การผลิตพยาบาลระดับวิชาชีพมีจุดหมายเพื่อปฏิบัติงานในที่สุขภาพในการให้บริการด้านสุขภาพอนามัยแก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ : สภาพการณ์และแนวโน้มหลักสูตรของกรองไต่ อุณหสุต (๒๕๓๙) ว่าหลักสูตรและสาระการศึกษาคควรกว้างและบูรณาการทุกรูปแบบ เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งหลักสูตรที่สามารถตอบสนองแนวคิดนี้ได้ดีที่สดุคือหลักสูตรบูรณาการ (Integrated Curriculum)

นักการศึกษาได้ให้ความหมายของหลักสูตรบูรณาการในความหมายกว้าง ๆ ไว้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือหลักสูตรบูรณาการเป็นหลักสูตรที่มีการรวมเนื้อหา ประเด็น ทักษะ หรือประสบการณ์ในการเรียนรู้จากสาขาวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่ ๒ สาขาวิชาขึ้นไปมาสร้างเป็นหลักสูตร ซึ่งในการบูรณาการหลักสูตรนั้น ออนสไตน์และฮังก์ินส์ (Ornstein and Hunkins, ๑๙๙๓) ได้ให้ความหมายของการบูรณาการในความหมายของการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทั้งหมดเข้าไว้ด้วยกันในการวางแผนหลักสูตรโดยเน้นที่ความสัมพันธ์ในแนวราบ (Horizontal relation) ของเนื้อหาหรือหัวเรื่องต่าง ๆ ซึ่งการบูรณาการจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีมุมมองความรู้ที่เป็นองค์รวม เป้าหมายของหลักสูตรบูรณาการคือเน้นผลผลิตตามที่ต้องการเพื่อให้มีคุณภาพระดับสูง การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการยอมรับนับถือระหว่างผู้สอนและผู้เรียนระหว่างผู้เรียนและผู้เรียน ต้องการให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจ ยอมรับแนวคิดมุมมองของผู้อื่น มีความสามารถในการวิเคราะห์และบูรณาการ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดแบบมีวิจารณญาณ มีความคิดไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์และมีมนุษย์สัมพันธ์ (Newell, 1994)

ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์ (๒๕๔๓) ได้กล่าวถึงหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของกระทรวงสาธารณสุขว่าเป็นหลักสูตรที่เน้นวิชาชีพและเน้นประสบการณ์เพื่อเตรียมพยาบาลไปปฏิบัติหน้าที่และทำงานในโรงพยาบาลและสถานบริการด้านสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีลักษณะเน้นเรื่องเนื้อหาวิชาแต่ละวิชาที่จัดเรียงลำดับก่อนหลัง ไม่มีลักษณะบูรณาการของวิชาที่ชัดเจน ลักษณะวิชาค่อนข้างที่จะแยกเป็นเอกเทศทั้งนอกหมวดวิชาและในหมวดวิชา สอดคล้องกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยใช้ CIPP Model ของคณะกรรมการประเมินผลหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ผลการวิจัยในด้านการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้บริหารมีความเห็นว่าความสามารถของอาจารย์ในด้านการผสมผสานเนื้อหาแต่ละรายวิชาให้เชื่อมโยงกัน การสอนตามศักยภาพการเรียนรู้ของนักศึกษา การให้โอกาสนักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและการใช้เทคนิคและวิธีการสอนหลากหลายเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ดาราพร คงจาและคณะ (๒๕๔๓) ได้ทำการศึกษาสมรรถนะทางการพยาบาลของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนุตรธานี ปีการศึกษา ๒๕๔๒ พบว่า สมรรถนะด้านการรวบรวมข้อมูล การประเมินภาวะสุขภาพและความต้องการของผู้ใช้บริการให้ครอบคลุมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคมและสมรรถนะด้านการปฏิบัติการพยาบาลตามแผนการพยาบาลโดยครอบคลุมการพยาบาลแบบองค์รวมอยู่ในระดับปานกลาง และ เขมพัทธ์ วิชระวิชย์ (๒๕๔๑) ได้ทำการประเมินหลักสูตรวิชาแนวคิดพื้นฐานและหลักการพยาบาลในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยใช้ CIPP Model พบว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถตามวัตถุประสงค์หลักสูตรวิชาแต่มีวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวกับความสามารถด้านวินิจฉัยปัญหาและการใช้กระบวนการพยาบาลที่ต้องปรับปรุงรูปแบบการสอนให้ผู้เรียนได้มีความสามารถในการวิเคราะห์สังเคราะห์ให้มากขึ้น

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๒ กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษาว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา ๒๔ ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ คือ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียน

การสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ นอกจากนี้มาตรา ๒๘ ยังกล่าวอีกว่า สารหลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาและวิชาชีพต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม

เพื่อให้สนองตอบต่อพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จึงได้กำหนดเป็นแผนกลยุทธ์การปฏิรูปการศึกษาโดยในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนได้กำหนดให้มีการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ให้เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานควบคู่กับการปรับปรุงหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เดิมให้มีการบูรณาการเนื้อหาวิชาและให้มีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่มีการพัฒนาขึ้นใหม่และหลักสูตรเดิมที่ได้ปรับปรุงแล้ว โดยมีขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรคือ ขั้นตอนที่ ๑ การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีวิธีการทำงานคือ รวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและกำหนดกรอบโครงสร้างหลักสูตร ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาเอกสารประกอบการใช้หลักสูตร ขั้นตอนที่ ๒ เตรียมวิทยาลัยให้มีความพร้อมก่อนการใช้หลักสูตร โดยการพัฒนาคณาจารย์ พัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน สัมมนาผู้บริหารและอาจารย์ให้พัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน ขั้นตอนที่ ๓ ปรับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เป็นแบบบูรณาการเนื้อหาโดยการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นกรอบการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนและขั้นตอนที่ ๔ การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อให้การนำหลักสูตรไปใช้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นทางสถาบันพระบรมราชชนกได้วางแผนในการจัดทำโครงการพัฒนาความพร้อมเนื้อหาของวิทยาลัยให้เอื้อต่อการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โครงการพัฒนาผู้บริหารและอาจารย์ของวิทยาลัยพยาบาลเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชาและโครงการติดตามและนิเทศการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา

จากแผนกลยุทธ์การปฏิรูปการศึกษาของสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ดังที่กล่าวมาข้างต้นได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ๒ ประการคือ ประการแรกสถาบันพระบรมราชชนกได้จัดให้มีการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้เป็นแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและประการที่ ๒ คือ ในขณะที่สถาบันพระบรมราชชนกกำลังทำการพัฒนาหลักสูตรและยังไม่ประกาศใช้ ให้ทางวิทยาลัยพยาบาลทำการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานและจัดการศึกษาตามความเหมาะสมในศักยภาพและบริบทของแต่ละวิทยาลัย

การดำเนินงานใดๆ ที่ต้องการประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบโดยใช้หลักวิชา ประสบการณ์และความคิดเห็นของคณะผู้ดำเนินงาน (วิชัย ประสิทธิ์วุฒิวณิช, ๒๕๔๒) ดังนั้นการวางแผนจึงเป็นงานที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานทุกประเภทและเป็นภาระกิจที่ผู้บริหารต้องกระทำเป็นลำดับแรกของกระบวนการบริหาร การดำเนินงานใดๆ หากมีการวางแผนที่ดี มีความชัดเจน เป็นระบบและมีขั้นตอนการดำเนินการ ก็เชื่อได้ว่างานนั้นย่อมประสบผลสำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ในทางตรงกันข้ามหากไม่มีแผนงานหรือดำเนินงานอย่างไม่มีแผน งานนั้นย่อมมีโอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวได้ง่ายเพราะขาดทิศทางและขั้นตอนที่แน่นอนในการทำงาน (วิชัย บุรณสิงห์, ๒๕๔๒) การจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ก็เช่นเดียวกัน เพราะการที่ทางวิทยาลัยจะดำเนินการจัดหลักสูตรให้บังเกิดผลสำเร็จตามนโยบายและมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับ การวางแผนการเตรียมความพร้อมของแต่ละวิทยาลัยเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑. เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุขในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
๒. เพื่อศึกษาปัญหาการเตรียมความพร้อมของวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุขในการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์แบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

ขอบเขตการวิจัย

- ๑ การกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน
- ๒ การเตรียมความพร้อมด้านการจัดทำหลักสูตร
 - ๒.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานจัดทำหลักสูตร
 - ๒.๒ การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
 - ๒.๓ การวางแผนจัดทำหลักสูตร
 - ๒.๔ การจัดสรรงบประมาณ

๓ การเตรียมความพร้อมด้านการนำหลักสูตรไปใช้

๓.๑ การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารหลักสูตร

- การเตรียมความพร้อมของบุคลากรการเตรียมวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียน
- การเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
- การเตรียมการนิเทศติดตามการใช้หลักสูตร

๓.๒ การเตรียมความพร้อมด้านการประเมินผลหลักสูตร

- การจัดทำแผนการประเมินหลักสูตร
- การกำหนดผู้ที่รับผิดชอบในการประเมินหลักสูตร

๓.๓ การเตรียมความพร้อมด้านชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การวางแผนประชาสัมพันธ์การจัดหลักสูตร
- การประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช ๒๕๓๗ กระทรวงสาธารณสุข

วิทยาลัยพยาบาล หมายถึง วิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พุทธศักราช ๒๕๓๗ กระทรวงสาธารณสุข

อาจารย์ หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการสอนในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ในปีการศึกษา ๒๕๔๔

ครูพี่เลี้ยง หมายถึง พยาบาลประจำการที่ทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศนักศึกษาขณะฝึกปฏิบัติงานในแหล่งฝึก ในปีการศึกษา ๒๕๔๔

ชุมชน หมายถึง หอผู้ป่วย หมู่บ้าน เครือข่ายชาวบ้านหรือกลุ่มของประชาชนที่วิทยาลัยพยาบาล ได้กำหนดให้เป็นที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้และ/หรือใช้เป็นแหล่งฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หมายถึง โรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลชุมชนหรือสถานีนามัยที่เป็นแหล่งฝึกภาคปฏิบัติและ/หรือเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของนักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา

การเตรียมความพร้อม หมายถึง วิธีการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้วิทยาลัยพยาบาล สามารถจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้เป็นแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน

การเตรียมบุคลากร หมายถึง วิธีการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำขึ้นเพื่อให้ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ อาจารย์ ครูพี่เลี้ยง ประชาชนชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนที่ปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข ปีการศึกษา ๒๕๔๔ สามารถจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ ให้เป็นแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานได้

การจัดหลักสูตร หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตร การจัดเนื้อหาสาระหรือจัดประสบการณ์ในหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (ฉบับปรับปรุง) พ.ศ. ๒๕๓๗ กระทรวงสาธารณสุข

การจัดหลักสูตรแบบบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หมายถึง การออกแบบหลักสูตรที่มีการรวบรวมความรู้และประสบการณ์จากพื้นฐานความต้องการของชุมชน เพื่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาได้เรียนรู้ทุกอย่างจากชุมชนโดยตรง